

**แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครูระดับชั้นปีที่ 5
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**
**GUIDED DEVELOPMENT OF DESIRABLE STUDENT TEACHER
CHARACTERISTICS: YEAR 5 STUDENT TEACHERS IN THE
FACULTY OF EDUCATION AT KASETSART UNIVERSITY**

พัชรา วาณิชวสิน
Patchara Vanichvasin
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาธุรกิจและคอมพิวเตอร์ศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
feduprv@ku.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครูก่อนและหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครู กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหาร และครูใน 38 สถานศึกษาที่รับนิสิตครูเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพจำนวน 177 คนและนิสิตครูสาขาวิชาธุรกิจและคอมพิวเตอร์ศึกษาระดับชั้นปีที่ 5 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่เข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพจำนวน 18 คนโดยการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบบันทึกข้อมูล แบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์และแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครู และแบบสะท้อนประสบการณ์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครูหลังการเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพสูงกว่าก่อนการเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ในขณะที่ผู้บริหาร และครูในสถานศึกษาที่รับนิสิตเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีความคาดหวังให้นิสิตครูแสดงคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพิ่มเติมใน 4 ด้านที่บ่งชี้ตามเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งต้องการให้แสดงคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพิ่มเติมด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ด้านผู้เรียน และด้านบทบาทอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอีกด้วย ส่วนความคิดเห็นของนิสิตระดับชั้นปีที่ 5 ที่เข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพพบว่า มี 3 ด้านที่ช่วยพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่ ด้านการได้รับประสบการณ์จริง ด้านการได้รับคำแนะนำและความช่วยเหลือจากบุคลากรทางการศึกษาและด้านการเตรียมความพร้อมจากสถาบันผลิตครูอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้น ผลวิจัยสามารถสรุปได้ว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครูควรประกอบไปด้วยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 7 ด้านตามเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูภายในสถานศึกษา ทั้งนี้นิสิตครูมีการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไปในทิศทางที่ดีขึ้น และเมื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครูตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูภายในสถานศึกษาพบว่า นิสิตครูควรได้รับการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์จากสถาบันผลิตครูก่อนเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในขณะที่นิสิตครูระบุว่า มีการพัฒนาจากการได้รับประสบการณ์จริง การได้รับคำแนะนำ และการช่วยเหลือจากบุคลากรทางการศึกษาและการเตรียมความพร้อมจากสถาบันผลิตครูอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ นิสิตครู

Abstract

This research aimed to compare desirable student teacher characteristics before and after field experience and to propose the guided development of desirable student teacher characteristics. Purposive sampling was used to select a sample group of 177 executives and teachers from 38 educational institutions and 18 student teachers studying in Year 5 Business and Computer Education at Kasetsart University. The research instrument consisted of a note taking form, a questionnaire for participants' opinions of desirable student teacher characteristics and guided development, and a reflection form. The statistics used were content analysis, mean, standard deviation, and t-test.

The findings revealed that the average post-test scores of desirable student teacher characteristics were significantly higher than the pre-test scores at the .05 level of significance. On the one hand, the executives and teachers surveyed expected student teachers to demonstrate desirable teacher characteristics in four aspects in respect to documents and related research and three further aspects in terms of individual characteristics, learners, and teacher related roles. On the other hand, the student teachers revealed that there were three ways that developed them, namely, authentic experience, advice and support from educational personnel and continuous preparation by their teacher training institution.

Thus, it can be concluded that desirable student teacher characteristics should comprise seven aspects in respect to documents, related research and opinions of executives and teachers at educational institutions. Student teachers demonstrated desirable teacher characteristics better after their field experience. When studying guided development, executives and teachers expected teacher training institutions to equip student teachers with these teacher characteristics before entering field experience, while student teachers indicated that they were developed through authentic experience, advice and support from educational personnel and continuous preparation from their teacher training institution.

Keywords: Guided Development; Desirable Characteristics; Student Teachers

1. บทนำ

ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดความรู้และปลูกฝังคุณธรรมให้แก่ผู้เรียนตรงตามมาตรา 4 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ให้ความหมายของครูไว้ว่า “ครูเป็นบุคลากรวิชาชีพ ซึ่งทำหน้าที่หลักทางการศึกษาด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน” [1] ในขณะที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา [2] ได้ระบุไว้ว่า “ในบรรดาตัวแปรที่ช่วยให้ผู้เรียนเรียนได้ดีขึ้นที่สำคัญมากในทุกระดับการศึกษาคือ การที่ครูมีคุณลักษณะที่ดี เพราะช่วยให้ผู้เรียนรักการเรียนหรือเรียนในบรรยากาศที่ดีส่งเสริมให้เรียนได้ดีขึ้น”

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นสถาบันที่มีหน้าที่ผลิตและพัฒนาครูที่มีคุณลักษณะพึงประสงค์ผ่านระบบและกลไกการพัฒนานิสิตครูด้วยการให้ความรู้ทางทฤษฎี จัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้นิสิตประยุกต์ใช้สิ่งที่เรียนรู้สู่การปฏิบัติและสร้างเสริมประสบการณ์อันทรงคุณค่าผ่านการฝึกปฏิบัติงานจริง ซึ่งประวีณา เอี่ยมยี่สุน [3] ได้กล่าวไว้ว่า “การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูถือว่าเป็นหัวใจของการผลิตครู เพราะเป็นการเชื่อมระหว่างทฤษฎีทางการศึกษากับการปฏิบัติงานหน้าทีครู” ในขณะที่ฉวีวรรณ สุวรรณภา อรอนงค์ วุวงศ์ และพัฒน์นรี อัฐวงศ์ [4] กล่าวว่า “กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นกระบวนการภาคปฏิบัติที่ช่วยเสริมสร้างคุณภาพของการผลิตครูให้มีความสามารถในการปฏิบัติงานหน้าที่ของครูได้เป็นอย่างดี” ซึ่งคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ให้ความสำคัญต่อกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเป็นอย่างมาก แต่เนื่องด้วยระบบการศึกษาไทยมีความก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาส่งผลให้การพัฒนาปรับปรุงกระบวนการให้ดียิ่งขึ้นนั้นต้องตอบโจทย์ยุคสมัยและสอดคล้องกับความต้องการครูของสถานศึกษาอย่างแท้จริงด้วย

รายงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติพบว่า “ความเป็นครูในสังคมไทยเผชิญกับปัญหาหลายด้าน โดยเฉพาะวิกฤตศรัทธาในวิชาชีพ” [5] รวมทั้ง “ความคาดหวังของสังคมและบุคลากรหลายระดับที่คาดหวังให้ครูมีบทบาทหน้าที่สำคัญและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อเป็นแบบอย่าง เป็นกลไกในการพัฒนาประเทศและพัฒนาพลเมืองของชาติให้มีความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมอารยะประเทศทั้งทางด้านคุณธรรม ความรู้ และความสามารถต่างๆ” [6] สถาบันผลิตครูจึงยังมีบทบาทสำคัญมากขึ้นไปอีกในการควบคุมดูแลและแก้ปัญหาอย่างตรงจุดไม่ให้เกิดผลกระทบต่อการผลิตและพัฒนาครูเพื่อเตรียมความพร้อมให้นิสิตครูรับมือกับความคาดหวัง สามารถแสดงบทบาทหน้าที่ครูและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังที่ปิยะนารถ จันทร์เล็กและคณะ [7] ระบุปัญหาที่มักพบไว้ว่า “นิสิตครูขาดความพร้อมในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ” ซึ่งชนิษฐา หินอ่อนและสุรพันธ์ ดันศรีวงษ์ [8] กล่าวว่า “ควรต้องเตรียมความพร้อมให้นิสิตก่อนเข้าสู่กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ”

ดังนั้น การเตรียมความพร้อมให้นิสิตก่อนเข้ารับการศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพจึงนับเป็นภารกิจสำคัญที่คณะศึกษาศาสตร์พยายามดำเนินการทุกวิถีทางให้นิสิตครูในระดับชั้นปีที่ 5 มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และพร้อมที่จะฝึกปฏิบัติงานในสถานศึกษาจริงแบบเต็มเวลาอย่างมีคุณภาพเพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับหน่วยงานผู้ใช้ครูต่างๆ เพราะคุณภาพของครูย่อมมีผลต่อความสำเร็จของผู้เรียน นิสิตครูจึงควรได้รับการพัฒนาให้มีความพร้อมมากที่สุด ซึ่งการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสามารถเริ่มทำได้ตั้งแต่ นิสิตยังอยู่ในสถาบันผลิตครูและกำลังจะก้าวเข้าสู่กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพภายในสถานศึกษา

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครูและสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะดังกล่าวเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาช่วยเตรียมความพร้อมและวางแนวทางการพัฒนาให้นิสิตครูสามารถปฏิบัติหน้าที่ครูในระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพได้อย่างมั่นใจ เหมาะสมตามบริบทจริงและสอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและช่วยเพิ่มประสิทธิผล รวมทั้งช่วยเตรียมความพร้อมในการเป็นครูดีที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และมีคุณภาพในอนาคตข้างหน้าเมื่อต้องออกไปทำงานให้กับสถานศึกษาในบทบาทของครูจริง

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครูระดับชั้นปีที่ 5 ก่อนและหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
- 2.2 เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครู

3. ขอบเขตการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ ได้แก่ กลุ่มผู้บริหาร และครูของสถานศึกษาที่รับนิสิตเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพจำนวน 38 แห่งและนิสิตครูระดับชั้นปีที่ 5 ที่เข้ารับการศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพจำนวน 6 สาขาวิชา

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหาร และครูภายในสถานศึกษาที่นิสิตเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพ รวมทั้งสิ้นจำนวน 177 คนจากสถานศึกษาที่รับนิสิตเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพจำนวน 38 แห่งและนิสิตครูระดับชั้นปีที่ 5 ที่เข้ารับการศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพจำนวน 18 คนจาก 1 สาขาวิชาโดยวิธีเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง

3.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น: ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูของสถานศึกษาที่รับนิสิตเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และนิสิตครู

ตัวแปรตาม: ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครูและแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยมีดังนี้

4.1. แบบบันทึกข้อมูลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครูที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครูตามการแบ่งกลุ่มและการกำหนดข้อบ่งชี้พฤติกรรมอย่างเป็นหมวดหมู่ และชัดเจนของคณะกรรมการอำนวยการคุรุสภา [9] สุเทพ ธรรมะตระกูล และอนุวัต คุณแก้ว [10] สุคนธา ทองบริสุทธิ์ [11] รัชนิงะสมัน [12] สุรชาติ สังข์รุ่ง [13] และริเรืองรอง รัตนวิไลสกุล [14] โดยพบว่า มีผลลัพธ์ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครูเหมือนหรือใกล้เคียงกันอยู่ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านการสอน ด้านบุคลิกภาพ และด้านคุณธรรม และเมื่อพิจารณาจากความถี่ของข้อมูลและความซ้ำในการนำเสนอข้อมูลได้ข้อบ่งชี้พฤติกรรมในแต่ละด้านดังต่อไปนี้

ด้านวิชาการ มีข้อบ่งชี้พฤติกรรมจำนวน 3 ข้อ

1. มีความรู้และความเชี่ยวชาญในวิชาที่สอน
2. ค้นคว้าแสวงหาความรู้ใหม่อยู่เสมอ
3. มีความสามารถในการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอน

ด้านการสอน มีข้อบ่งชี้พฤติกรรมจำนวน 7 ข้อ

4. เตรียมการสอนเป็นอย่างดี
5. ชี้แจงแผนการเรียนและจุดประสงค์การเรียนก่อนเริ่มสอน
6. สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่น่าสนใจและเหมาะสม
7. จัดกิจกรรมการสอนอย่างหลากหลาย
8. จัดกิจกรรมเหมาะสมกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา และผู้เรียน
9. ใช้สื่อการสอนอย่างเหมาะสม
10. วัดและประเมินผลการเรียนตามวัตถุประสงค์

ด้านบุคลิกภาพ มีข้อบ่งชี้พฤติกรรมจำนวน 8 ข้อ

11. แต่งกายสะอาดสุภาพเรียบร้อย
12. พุดจาสุภาพ
13. ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์
14. มีความเชื่อมั่นในตัวเอง
15. วางตัวเหมาะสม
16. มีสุขภาพแข็งแรง
17. มีเหตุผล
18. มีความกระตือรือร้น

ด้านคุณธรรม มีข้อบ่งชี้พฤติกรรมจำนวน 8 ข้อ

19. ควรวุติธรรม
20. ควรมตตากรุณา
21. รับผิดชอบต่อนหน้าที่
22. รักและเอาใจใส่ต่อศิษย์
23. ควรสื่อสัตย์สุจริต
24. รักและศรัทธาในวิชาชีพครู
25. มีระเบียบวินัยในตัวเอง
26. มีความอดทน

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครูและให้ข้อเสนอแนะในการเพิ่มคำถามปลายเปิดสำหรับข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้นักนิสิตครู หลังการแก้ไข ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาว่า มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้สอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครูและแนวทางการพัฒนากับผู้บริหาร และครูภายในสถานศึกษา

4.2. แบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครูโดยผู้วิจัยสร้างขึ้นจากข้อบ่งชี้ทางพฤติกรรมในแต่ละด้านที่แสดงให้เห็นถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครู จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสังเคราะห์สร้างเป็นแบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อใช้เปรียบเทียบกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครูระดับชั้นปีที่ 5 ก่อนและหลังเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ซึ่งแบบสอบถามผ่านการตรวจสอบความตรง (Validity) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านที่พิจารณาว่า ประเด็นสอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครู และตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน จากนั้นปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้เหมาะสมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและผลการใช้จากกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยแบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครูแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครู 4 ด้านคือ ด้านวิชาการ ด้านการสอน ด้านบุคลิกภาพ และด้านคุณธรรม แต่ละด้านมีข้อบ่งชี้ทางพฤติกรรมดังนี้ ด้านวิชาการมี 3 ข้อ ด้านการสอนมี 7 ข้อ ด้านบุคลิกภาพมี 8 ข้อ และด้านคุณธรรมมี 8 ข้อ รวมทั้งสิ้น 26 ข้อ ซึ่งแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของ Likert's Scale ดังนี้

- 5 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครูอยู่ในระดับ ดีมาก
- 4 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครูอยู่ในระดับ ดี
- 3 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครูอยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครูอยู่ในระดับ พอใช้
- 1 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครูอยู่ในระดับ ควรปรับปรุง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแบบปลายเปิดเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครูจำนวน 1 ข้อ สำหรับข้อเสนอแนะต่างๆ ในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้นักนิสิตครู

ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านได้ตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถามและการใช้ถ้อยคำภาษาเพื่อให้เกิดความถูกต้องและความเข้าใจ รวมทั้งสามารถวัดค่าตัวแปรต่างๆ ที่กำหนดได้ โดยผลการประเมินคุณภาพหลังการแก้ไขพบว่า มีความเหมาะสม และได้ นำแบบสอบถามให้กลุ่มที่ไม่ใช่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คนทดลองทำ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.88

4.3. แบบสะท้อนประสบการณ์เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครูผ่านการเล่าประสบการณ์โดยนิสิตครูระดับชั้นปีที่ 5 ในสาขาธุรกิจและคอมพิวเตอร์ศึกษา และนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาประเด็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนา

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยมีการดำเนินการดังนี้

5.1. ใช้แบบบันทึกข้อมูลเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครูจากข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครู

5.2. ใช้แบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครูเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครูตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูในสถานศึกษาที่รับนิสิตครูเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์เพื่อเรียนเชิญผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจสอบคุณภาพด้านเนื้อหาและความเที่ยงตรงตามเนื้อหา และได้ส่งแบบสอบถามให้กับผู้บริหาร และครูภายในสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คนพร้อมจดหมายขอความอนุเคราะห์ในการทำและส่งแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์ตามซองจดหมายที่แนบไว้ โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 177 ชุด คิดเป็นร้อยละ 88.50 จากจำนวนทั้งหมด 200 คน หลังจากนั้น ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครูและแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์

5.3. ใช้แบบสะท้อนประสบการณ์กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตครูระดับชั้นปีที่ 5 ที่เข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สาขารัฐกิจและคอมพิวเตอร์ศึกษา จำนวน 20 คนเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครูตามความคิดเห็นของนิสิตครู ผู้วิจัยได้รับแบบสะท้อนประสบการณ์กลับคืนมาจำนวนทั้งหมด 18 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90 จากจำนวนทั้งหมด 20 คน

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนดไว้ โดยมีประเด็นการวิเคราะห์ดังนี้

6.1 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครูจากเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

6.2 วิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครูก่อนและหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในภาพรวมและจำแนกเป็นรายด้านตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูภายในสถานศึกษาจากแบบสอบถามตอนที่ 1 โดยนำมาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยการใช้สถิติค่าที (t-test) และกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ .05

6.3 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครูตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูภายในสถานศึกษาโดยวิเคราะห์และสังเคราะห์แต่ละประเด็นด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอข้อมูลในลักษณะความเรียงแบบบรรยายพิจารณาจากความคิดเห็นที่สอดคล้อง

6.4 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสะท้อนประสบการณ์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อสรุปแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครูตามความคิดเห็นของนิสิตครูในลักษณะความเรียงแบบบรรยายจากความคิดเห็นที่สอดคล้อง

7. ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุปผลได้ตามลำดับดังนี้

7.1 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครูก่อนและหลังการเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครูก่อนและหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูภายในสถานศึกษา (รวมทุกด้าน)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	n	$\bar{X}$	S.D.	t	p
ก่อนเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	177	4.13	0.19	18.49*	0.0000
หลังเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	177	4.45	0.15		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครูหลังเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.15) สูงกว่าก่อนเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.19) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครูก่อนและหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูภายในสถานศึกษาด้านวิชาการ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิชาการ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	p
ก่อนเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	177	3.93	0.17	4.76*	0.0207
หลังเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	177	4.21	0.18		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครูหลังเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านวิชาการ ($\bar{X}$ = 4.21, S.D. = 0.18) สูงกว่าก่อนเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ($\bar{X}$ = 3.93, S.D. = 0.17) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครูก่อนและหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูภายในสถานศึกษาด้านการสอน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านการสอน	n	$\bar{X}$	S.D.	t	p
ก่อนเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	177	3.92	0.07	28.65*	0.0000
หลังเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	177	4.34	0.08		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครูหลังเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านการสอน ($\bar{X}$ = 4.34, S.D. = 0.08) สูงกว่าก่อนเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ($\bar{X}$ = 3.92, S.D. = 0.07) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครูก่อนและหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูภายในสถานศึกษาด้านบุคลิกภาพ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านบุคลิกภาพ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	p
ก่อนเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	177	4.26	0.10	14.63*	0.0000
หลังเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	177	4.50	0.07		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครูหลังเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านบุคลิกภาพ ($\bar{X}$ = 4.50, S.D. = 0.07) สูงกว่าก่อนเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ($\bar{X}$ = 4.26, S.D. = 0.10) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 5 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครูก่อนและหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูภายในสถานศึกษาด้านคุณธรรม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม	n	$\bar{X}$	S.D.	t	p
ก่อนเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	177	4.27	0.07	20.76*	0.0000
หลังเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	177	4.58	0.06		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครูหลังเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านคุณธรรม ($\bar{X}$ = 4.58, S.D. = 0.06) สูงกว่าก่อนเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ($\bar{X}$ = 4.27, S.D. = 0.07) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7.2 การเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครู

7.2.1. แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครูตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูภายในสถานศึกษาที่รับนิสิตเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพสามารถสรุปความคิดเห็นได้ดังนี้คือ

1. นิสิตครูควรแสดงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครู 4 ด้านตามเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและควรแสดงพฤติกรรมเพิ่มเติมด้านคุณธรรมด้วยคือ ควรมีความเป็นกลาง และด้านการสอนคือ การใช้ภาษาเข้าใจง่าย การยกตัวอย่างชัดเจน การสอนทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม การใช้เทคนิคการสอนใหม่ๆ ที่น่าสนใจ การพัฒนาปรับปรุงการสอนอยู่เสมอ การรักการสอน การสอนนักเรียนให้เป็นคนดี การสอดแทรกข้อคิดคติธรรมเตือนสติให้กับผู้เรียน การสอนให้ผู้เรียนอยากเรียน การนำเทคโนโลยีช่วยการเรียนรู้ การใช้อุปกรณ์ต่างๆ เช่น กระดานดำ อุปกรณ์ทดลอง เป็นต้น

2. นิสิตครูควรแสดงคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพิ่มเติมอีก 3 ด้านดังนี้คือ

2.1. ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล คือ คล่องแคล่ว ว่องไว ร่าเริง แจ่มใส มีมิตรไมตรี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ คิดสร้างสรรค์ เสียสละ มุ่งมั่นและอุทิศตนปฏิบัติหน้าที่ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ตั้งใจทำงาน พร้อมรับคำแนะนำ มีน้ำใจช่วยเหลืองานอื่นๆ มีจิตสาธารณะ มีค่านิยมเป็นประชาธิปไตย

2.2 ด้านผู้เรียน คือ ศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคล เข้าใจธรรมชาติผู้เรียน รับฟังความคิดเห็นต่างๆ ให้คำปรึกษากับผู้เรียนได้

2.3 ด้านบทบาทอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องที่นอกเหนือจากการสอน คือ ควรมีการปฐมนิเทศก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การทดลองปฏิบัติงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษา การตรวจสอบสถานศึกษาก่อนสอนจริง การได้ลองทำกิจกรรมนอกสถานที่

7.2.2 แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครูตามความคิดเห็นของนิสิตครูที่เข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพสามารถสรุปเรียงลำดับความคิดเห็นที่ตรงกันมากที่สุดได้ดังนี้คือ

1. ประสบการณ์การทำงานจริงในบทบาทครูและบทบาทอื่นๆ ช่วยพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยประสบการณ์ทั้งก่อนและระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพช่วยปรับปรุงและเพิ่มเติมคุณลักษณะอันนำไปสู่การเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างรอบด้าน

2. การได้รับคำแนะนำและความช่วยเหลือจากบุคลากรทางการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยเฉพาะอาจารย์พี่เลี้ยงที่เป็นแบบอย่างในการสอน รวมทั้งคำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้ชีวิตภายในสถานศึกษา ซึ่งช่วยให้นิสิตครูมีโอกาสเรียนรู้ทักษะการใช้ชีวิตไม่ว่าจะเป็นการทำงาน การรู้จักยืดหยุ่น และการทำงานร่วมกับผู้อื่นจากผู้ที่มีประสบการณ์การใช้ชีวิตมากกว่า

3. การเตรียมความพร้อมอย่างต่อเนื่องโดยสถาบันผลิตครูเพื่อช่วยเสริมสร้างความมั่นใจ ลดความประหม่า ความตื่นเต้น และความวิตกกังวล รวมทั้งการให้ความรู้ที่จำเป็นและแนะนำวิทยากรใหม่ๆ ให้นิสิตครูนำไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา

8. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสามารถสรุปข้อค้นพบที่น่าสนใจและการอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครูตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูภายในสถานศึกษาที่รับนิสิตเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พบว่า นิสิตครูมีระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดและมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีและสูงขึ้นกว่าเดิมทุกด้านหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยผู้บริหาร และครูภายในสถานศึกษาเห็นตรงกันว่าสถาบันผลิตครูสามารถส่งเสริมและพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านต่างๆ ให้กับนิสิตครูให้ดียิ่งขึ้นได้ สอดคล้องกับปรีดาภรณ์ ดวงใจดี และคณะ [15] ที่กล่าวไว้ว่า “ความคิดเห็นจากโรงเรียนที่ให้ความร่วมมือในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพช่วยให้สถาบันผลิตครูนำข้อมูลเหล่านั้นมาพัฒนาปรับปรุงระบบการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมต่างๆ ในการพัฒนานิสิตครูให้ดียิ่งขึ้นได้”

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครู พบว่า การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครู 4 ด้านนั้นเหมาะสมดี อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาเห็นว่า ควรเตรียมความพร้อมด้านคุณธรรมและด้านการสอนให้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งพัฒนาเพิ่มเติมอีก 3 ด้าน คือ ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ด้านผู้เรียน และด้านบทบาทอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ในขณะที่นิสิตครูเห็นว่า มีการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผ่านการได้รับประสบการณ์จริง ซึ่งสถาบันผลิตครูอาจพิจารณาเพิ่มสัดส่วนการฝึกปฏิบัติในบริบทการทำงานจริงก่อนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ดังที่ฉวีวรรณ สุวรรณภา อรอนงค์ วุวงศ์ และพัฒน์รี อัฐวงศ์ [4] ได้กล่าวไว้ว่า “การจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพชั้นสูงต่างๆ นั้น นอกจากการเรียนในทางทฤษฎีแล้ว การฝึกภาคปฏิบัติงานวิชาชีพก็เป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะเป็นการพัฒนาให้ผู้เรียนในวิชาชีพนั้นให้มีความรู้ความสามารถอย่างสมบูรณ์”

นอกจากนี้ นิสิตครูยังเห็นด้วยว่า การได้รับคำแนะนำและความช่วยเหลือจากบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาช่วยพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวาโร เพ็งสวัสดิ์ [16] ที่กล่าวไว้ว่า “การเอาใจของอาจารย์พี่เลี้ยงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ดังนั้น ถ้าครูพี่เลี้ยงมีประสบการณ์ในการสอนก็จะคอยดูแล ช่วยเหลือ ให้กำลังใจ ส่งเสริมความรู้ วิธีสอน วิธีประเมินผล วิธีปกครองชั้นเรียน ตลอดจนแนะแนวทางต่างๆ ได้” รวมทั้งนิสิตยังเห็น

ด้วยว่า การให้ความรู้ที่จำเป็นและการแนะนำวิทยาการใหม่ๆ จากสถาบันผลิตครูช่วยพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้ ซึ่งสถาบันผลิตครูมีหน้าที่ปลูกฝังและพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในรูปแบบของการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมและหรือโครงการต่างๆ ที่เหมาะสมก่อนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพตั้งที่ประวีณา เอี่ยมยี่สุน [3] ได้กล่าวไว้ว่า “ก่อนเริ่มปฏิบัติการสอน ควรจัดให้นักศึกษาเข้าไปพบหัวหน้ากลุ่มสาระและครูพี่เลี้ยง เพื่อทำความเข้าใจกับหลักสูตร ตลอดจนรูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ต้องจัดทำก่อนเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานศึกษาจริง”

ข้อเสนอแนะ

1. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ควรนำข้อมูลที่ได้ไปเตรียมความพร้อมให้กับนิสิตครูด้วยการกำหนดแนวทางพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับนิสิตครูที่จะเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพอย่างเป็นรูปธรรมและตรงตามบริบทที่เป็นจริงของสถานศึกษาเพื่อให้นิสิตครูสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและช่วยเพิ่มประสิทธิผลเพื่อประโยชน์ในการผลิตครูและพัฒนาอาชีพครูให้กับสถาบันผลิตครู
2. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ควรขยายผลโดยเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างให้มีขนาดใหญ่ขึ้นเพื่อจะให้เห็นภาพรวมทั้งหมดของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตครูและ ควรศึกษาความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างจากสาขาอื่นๆ เพื่อเปรียบเทียบว่า คุณลักษณะของนิสิตครูตรงกันหรือแตกต่างกันอย่างไรเพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยมาปรับปรุงแนวทางการพัฒนาให้เหมาะสมตามแต่ละลักษณะของสาขามากยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และผู้เชี่ยวชาญที่ให้ความอนุเคราะห์ในการประเมินคุณภาพเครื่องมือและให้คำแนะนำต่างๆ ที่ทำให้งานวิจัยชิ้นนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- [1] Wantanee Aumaranun. (2008). *Kānsuksā khunnalaksana khōṅg khru thī phung prasong tām thatsana khōṅg nakriān chanchop . sām / sām̄sip'et - sām̄sipsōṅg*. Retrieved February 10, 2016, from <http://www.utt.ac.th/elearning/rm/rs-sm-h5.pdf>
- [2] Office of the Education Council. (2008). *Rāiṅgān tittām læ pramōēnphon kānchatkān riānrū radap kānsuksā naphūn thān*. (N.P.).
- [3] Praweena Aiemyeesoon. (2016). *Problems and Guided Development in Professional Experience Training of Teacher Students from Faculty of Arts Education Bunditpatanasilpa Institute*. The 1st Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi National Conference. Phra Nakhon Si Ayutthaya.
- [4] Chaweewan Suwannapha, Onanong Woowong and Patnaree Attawong. (2011). *Professional Experiences Training in Education of Students of Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Phrae Campus*. Research Report. Mahachulalongkornrajavidyalaya University Phrae Campus.
- [5] Teacher Committee, Department of Education. (2001). *Kanpatirū kān sanhā khru*. Bangkok: Printing House of the Teachers' Council of Thailand. Retrieved March 20, 2016, from <http://e-book.ram.edu/e-book/c/CU503/CU503-4.pdf>
- [6] Kwandao Chatamontra. (2011). *Kānsuksā khunnalaksana khōṅg khru thī phung prasong tām thatsana khōṅg nakriān radap chan prakāsaniyabat wichāchīp læ prakāsaniyabat wichāchīp chan sūṅg*. Research Report. Uttaradit Technical College.

- [7] Piyanard Junlek and et al. (2009). The Opinion of Administrators and Mentor Teachers toward Teaching Experience Management of Department of Agricultural Education, Faculty of Industrial Education, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang. **Journal of Industrial Education**, 8 (2), p.86-98.
- [8] Kanitta Hinon and Surapan Tansriwong. (2015). The Problems of the Practice of Professional Experience Teaching and the Solutions for Future Improvement, Faculty of Technical Education, King Mongkut's University of Technology North Bangkok. **Technical Education Journal, King Mongkut's University of Technology North Bangkok**, 6 (1), p.159-167.
- [9] Administrative Committee of Office of the Teachers' Council of Thailand (2011). **Laksana khru thi di tam ken pramoen sanha khru di den khong khuru sapha**. (N.P.).
- [10] Suthep Thammatakul and Anuwat Koongaew. (2012). **A Study of Characteristics of the New Generation Teachers**. Faculty of Education, Phetchabun Rajabhat University.
- [11] Sukhontha Thongborisut. (2010). **Desired Characteristic of Veterinary Instructors as Perceived by Students at Chulalongkorn University**. Thesis in Master of Education Degree in Higher Education, Srinakharinwirot University.
- [12] Ratchanee Ngasamun. (1990). **Kansuksa khunnalaksana khong khru thi phung prasong tam thatsana khong nakrian radap matthayommasuksa sangkat krom saman suksa changwat satun**. Thesis in Master of Education, Srinakharinwirot University (Thaksin University).
- [13] Surachart Sungrung. (1994). **Kanphatthanā rabop kan sanha kharatchakan khru**. (N.P.).
- [14] Riruengrong Ratanavilaisakul. (2002). A Study of the Lecturer's Characteristics Perceived as Desirable by King Mongkut's University of Technology Thonburi Students and Lecturers. **KMUTT Research & Development Journal**, 25 (2), p.149-165.
- [15] Preedaporn Duangjaidee and et al. (2012). Khunnalaksana khong naksuksa fuk prasopkan wichā chip khru tam thatsana khong phu thi kieokhong. **Journal of Institute of Physical Education**, 4 (2), p.19-25.
- [16] Waro Phengsawat. (2000). Kansuksa patchai bang prakān thi samphan kap kan fuk prasopkan wichāchip khru. **Academic Service Journal**, 11 (3), p.6-16.